

Minister van Justitie, waar zijn de vrouwen in de top?

Vraag Ard van der Steur eens hoe het zit met het streefgetal voor vrouwen, zijn ministerie heeft de wet opgesteld

Vandaag publiceer ik voor de negende keer de jaarlijkse Female Board Index. Hieruit blijkt onder andere dat geen van de 84 beursgenoteerde ondernemingen voldoet aan het wettelijk streefgetal van minimaal 30% vrouwen in raden van bestuur en raden van commissarissen. Dit streefgetal is 1 januari 2013 via de Wet Bestuur en Toezicht in de wet verankerd, en zou voor 1 januari 2016 gehaald moeten zijn.

Nu duidelijk is dat dit niet gehaald wordt, zal de discussie over wat er voor dit wettelijk streefgetal in de plaats moet komen, weer oplaaien. In plaats van die vraag steeds opnieuw aan minister Jet Bussemaker (Onderwijs) te stellen, zou die vraag eens aan de minister van Veiligheid en Justitie, Ard van der Steur, gesteld moeten worden. Het is tenslotte zijn ministerie dat de wet heeft opgesteld. Dat gebeurde in overeenstemming met de ministeries van Economische Zaken, Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Het streefgetal voor vrouwen was een van de amendementen met als doel de kwaliteit van bestuur en toezicht te verhogen. Toenmalig minister van Justitie Ivo Opstelten beloofde de Eerste Kamer dat alle amendementen voor 1 januari 2016 geëvalueerd zouden worden. Het is daarom des te opvallender dat elke keer als blijkt dat het hoogst onwaarschijnlijk is dat het streefgetal in 2016 wordt gehaald, de minister van Veiligheid en Justitie niets gevraagd wordt. Minister

Er zijn nog altijd niet genoeg vrouwen aan de top.

FOTO: THINKSTOCK

Bussemaker wordt wél regelmatig op een dreigend quotum aangesproken, en dat zal vandaag ook weer gebeuren. En dat terwijl haar ministerie niet betrokken was bij het streefgetal in de Wet Bestuur en Toezicht.

Doordat steeds aan Bussemaker om een reactie wordt gevraagd en niet aan Van der Steur, blijft het ontbreken van vrouwen in de top vooral een emancipatievraagstuk in plaats van een goed bestuurs- en toezichtsvraagstuk. En dat is jammer.

Voordat we verdergaan op het pad van de quota met sancties, zou het goed zijn meer energie te stoppen in de vereiste uitleg in het jaarverslag. Want het wettelijk streefgetal kent het pas-toe-of-leg-uit-principe. Dat betekent dat bedrijven niet gedwongen worden meer vrouwen in de top te benoemen, zoals in Noorwegen het geval is, maar dat zij in hun jaarverslag moeten uitleggen waarom het niet gelukt is en wat het bedrijf zal doen om het streefgetal wel te halen.

In principe zou een bedrijf hier zelfs kunnen vermelden dat het helemaal niet van plan is aan het streefgetal te voldoen. Prima, het kan maar duidelijk zijn. Smoesjes over waarom het jaar in jaar uit niet lukt, kunnen dan ook door belanghebbenden doorgeprikt worden.

Het vrouwenquotum blijft een emancipatievraagstuk, maar het is een bestuurs- en toezichtsvraagstuk

Transparantie over dit onderwerp geeft aandeelhouders, werknemers en klanten de mogelijkheid om te bepalen of zij wel willen beleggen, werken en kopen bij bedrijven waar diversiteit in de top blijkbaar niet belangrijk is. Niet omdat ze dat onrechtvaardig vinden, maar omdat diversiteit essentieel is voor de langetermijncontinuïteit van een onderneming, omdat een bedrijf dat meerdere perspectieven benut innovatiever is, risico's en kansen eerder signaleert en omdat een gezonde concurrentie tussen alle werknemers op weg naar de top de productiviteit verhoogt. En ook al ben ik van mening dat bedrijven bij nieuwe benoemingen zelf hun afwegingen moeten maken en dat de overheid hierin terughoudend met wetgeving moet optreden, de verplichting hierover te rapporteren zorgt dat de juiste mensen de relevante vragen kunnen stellen.

Dus journalisten, politici en beleidsmakers: benader het niet halen van het streefgetal nu eens niet vanuit emancipatoir perspectief. Vraag eens aan minister Van der Steur wat hij gaat doen nu blijkt dat een van zijn wetten niet wordt nageleefd. En of hij dan ook meteen de andere amendementen uit de Wet Bestuur en Toezicht, zoals beloofd, in die evaluatie wil meenemen.

Prof. dr. Mijntje Lückerath-Rovers is hoogleraar corporate governance aan Tilburg University/TIAS, auteur van de jaarlijkse Female Board Index en commissaris-toezichthouder bij diverse organisaties.